15′ 24″ E (https://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?pagename=Santa_Maria_del_Fiore&language=eu&params=43.77346_N_11.25653_E_region:_type:_scale:_dim:_globe:)

Santa Maria del Fiore

Santa Maria del Fiore basilika Florentziako goi elizbarruti katoliko erromatarreko katedrala da (italieraz *duomo*, latinezko *Domus dei* izenetik datorrena, Jainkoaren Etxea), bere kupulagatik nabarmentzen dena. Arte gotikoaren eta Pizkunde italiarraren hasierako maisu lanetako bat da. Toskanako hiriburuaren botere eta aberastasunaren ikur XIII. eta XIV. mendean, florentziar katedrala kristautasunaren eraikinik handienetako bat da. Bere izenak ("Santa Maria Loreetakoa" bezala itzultzen dena) liliari erreferentzia egiten dio, Florentziako ikurra dena, edo agian hiriaren antzinako izena den *Fiorenza*ri. Baina, beste alde batetik, XV. mendeko dokumentu batek "lorea"k Jesusi erreferentzia egiten diola dio.

Bereziki Brunelleschik eginiko kupula, 100 metroko barne altuera, 114,5 metroko kanpo altuera, 41 metroko barne diametroa eta 45,5 metroko kanpo diametroa dituena, Giottoren kanpandorre independentea, 82 metroko altuera duena eta San Joan bataiategia, Florentzian Gurutze Santuaren Basilika eta Santa Maria Novellaren ondoren eraikia Lorenzo Ghibertik eginiko brontzezko ate ospetsuekin. Multzoa, elizak, kanpandorreak eta San Joan bataiategiak osatua, hiriaren erdian, Florentziako bitxi artistiko eta arkitektonikorik bikainenetako bat da.

Historia

Santa Reparata izeneko antzinako elizak bete zuen toki berean eraiki zen, bere eraikuntza Pisa eta Sienako katedral berrien handitasunaren ondorioz bultzatua izan zelarik. XIII. mendearen amaieran Santa Reparataren antzinako eliza, jada 900 urte zituena, behera bota zen, dokumentuek aipatzen duten bezala. Are gehiago, txikiegia zen biztanleriaren hazkuntza azkarreko garai batean. Florentzia oparoak bere arerio toskanarrak ziren Pisa eta Sienaren handitasuna eta bikaintasuna gainditu nahi zituen eliza bikain batekin, askoz handiagoa tamainaz eta kanpoaldetik askoz modu aberatsagoan apaindua. Katedral hau, amaitu zenean, Europako handiena bihurtu zen, 30.000 pertsonarentzako tokia zuena. Gaur egun lau katedralek baino ez dute gainditzen tamainari dagokionez: Vatikanoko San Petri basilika, Londresko San Paulo katedrala, Sevillako katedrala eta Milango katedralak.

Kanpo estekak

Santa Maria del Fiore

Florentziako erdigune historikoa
Piazza del Duomo

Florentziako katedralaren ikuspegia. Irudi gehiago

Kokapena

Herrialdea	Italia
Eskualdea	Toscana
Italiako hiri metropolitarra	Metropolitan City of Florence
Italiako udalerri	Florentzia
Koordenatuak	43° 46′ 24″ N, 11° 15′ 24″ E (https://tools.wmflabs.org/geohack/geohack.php?pagename=Santa_Maria_del_Fiore&language=eu&params=43.77346_N_11.25653_E_region:_type:_scale:_dim:_globe:)

Historia eta erabilera

Irekiera	1296
Izenaren jatorria	Theotokos (en)
Erlijioa	Erromatar Eliza Katolikoa
Elizbarrutia	Roman Catholic Archdiocese of Florence (en)
Izena	Maria

Arkitektura

Arkitektoa	Arnolfo di Cambio (en) Filippo Brunelleschi Emilio De Fabris (en)
Materiala(k)	haitzurdina eta adreilua
Estiloa	pizkundetar arkitektura Italian Gothic architecture (en) Arkitektura neogotikoa
Garaiera	114,5 m
Zabalera	90 m
Luzera	153 m

Azalera	8.600 m²
	Ondarea
Webgunea	http://www.duomofirenze.it/
	Kontaktua
Helbidea	Duomo, - Firenze eta Piazza Duomo
E-posta	mailto:opera@operaduomo.firenze.it
Telefonoa	tel:+39-055-230-2885

Webgune ofiziala (http://www.duomofirenze.it)

Wikimedia proiektuak · Datuak: Q191739 ·
Multimedia: Santa Maria del Fiore (Florence) (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Santa_Maria_del_Fiore_(Florence))

Autoritate kontrola

Identifikadoreak · WorldCat (https://www.worldcat.org/identities/containsVIAFID/125475260) ·
VIAF: 125475260 (https://viaf.org/viaf/125475260) · GND: 4097998-2 (https://d-nb.info/gnd/4097998-2) ·
LCCN: n79027132 (https://id.loc.gov/authorities/n79027132) ·
NKC: ko2017960660 (https://aleph.nkp.cz/F/?func=find-c&local_base=aut&ccl_term=ica=ko2017960660) ·
Hiztegiak eta entziklopediak · Britannica: url (https://www.britannica.com/place/Cathedral-of-Santa-Maria-del-Fiore)

"https://eu.wikipedia.org/w/index.php?title=Santa_Maria_del_Fiore&oldid=7241863"(e)tik eskuratuta

To ɔar

Nabigazioa

- Azala
-
- Txokoa
- Albisteak
- Aldaketa berriak
- Ausazko orria
- Laguntza
- Dohaintza egin

Tresnak

- Honanzko lotura duten orriak
- Lotutako orrietako aldaketak
- Fitxategia igo
- Orri bereziak
- Lotura iraunkorra
- Orri honen datuak
- Artikulu hau aipatu
  Wikidata itema

Inprimatu/esportatu

- Liburu bat sortu
- PDF gisa jaitsi
- Inprimatzeko bertsioa

Beste proiektuetan

Wikimedia Commons

Beste hizkuntzak

- Afrikaans
- العربية
- Asturianu
- Azərbaycanca
- تۆرکجه
- Беларуская
- Български
- Brezhoneg

- Català
- Čeština
- Dansk
- Deutsch
- Ελληνικά
- English
- Esperanto
- Español
- Eesti
- فارسی
- Suomi
- Français
- Frysk
- Gaeilge
- Galego
- עברית
- Hrvatski
- Magyar
- Հայերեն
- Bahasa Indonesia
- Íslenska
- Italiano
- 日本語
- 한국어
- Lietuvių
- Latviešu
- Bahasa Melayu
- Nederlands
- Norsk bokmål
- Polski
- Piemontèis
- Português
- Română
- Русский
- Scots
- Srpskohrvatski / српскохрватски
- Simple English
- Slovenčina
- Slovenščina
- Shqip
- Српски / srpski
- Svenska
- தமிழ்
- ไทย
- Türkçe
- Українська
- Tiếng Việt
- Winaray
- 中文
- 粵語

Aldatu loturak

WIKIPEDIA Entziklopedia askea

Orriaren azken aldaketa: 30 azaroa 2019, 14:14.

Testua Creative Commons Aitortu-PartekatuBerdin 3.0 lizentziari jarraituz erabil daiteke; baliteke beste klausularen batzuk ere aplikatu behar izatea. Xehetasunen berri izateko, ikus erabilera-baldintzak.